

De kiel gelegd voor „De Groene Draeck”

Woensdag 16 januari 1957 te circa 11 uur vond op de N.V. Amsterdamsche Scheepswerf G. de Vries Lentsch Jr. de officiële kiellegging plaats van het jacht voor H.K.H. Prinses Beatrix, hetwelk haar op haar achtentiende verjaardag door varend Nederland werd aangeboden.

Namens Hare Koninklijke Hoogheid, die in het buitenland vertoefde, werd de kiellegging bijgewoond door haar particulier secretaresse, mej. Mr. M. Meurs. Vele belangstellenden uit scheepvaart- en watersportkringen woonde de eenvoudige en door de werf keurig georganiseerde plechtigheid bij.

De heer G. de Vries Lentsch memoreerde in zijn kort woord van welkom de voortreffelijke samenwerking met de ontwerper van lijnenplan en zeiltekening, de heer A. de Boer, uit Lemmer. Verder deelde hij mede, dat het de bedoeling is, dat het jacht 15 mei a.s. afgeleverd wordt. Dit betekent, dat het personeel van de werf zich nog menige inspanning en overuren zal moeten getroosten, wil deze bedoeling verwezenlijkt kunnen worden.

Hierna vond de kiellegging plaats. Op daarvoor opgestelde en gerichte blokken werd langzaam een tevoren geklonken en gelaste kielsectie, waaraan zich reeds twee spanten bevonden, neergelaten. Na het spelen van het Wilhelmus en het uitbrengen van een driewerf hoera op Hare Majesteit de Koningin en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix, begaf het gezelschap zich weer naar de kantine. Hier hield de voorzitter van het Comité Varend Nederland, de heer Ernst Crone, een toespraak, waarin hij onder meer zeide, dat hoewel heden de kiellegging plaats vond, vele onderdelen van de romp en de betimmering reeds gereed zijn. Over enkele weken zal men dan ook op de bouwplaats reeds een welgevormd schip zien staan. Hare Koninklijke Hoogheid heeft voor de bouw zeer grote belangstelling. Zij heeft het schip het karakter van kampeerschip geschonken en aanwijzingen gegeven en haar wensen kenbaar gemaakt. De kleuren en de te gebruiken houtsoorten voor de kajuit zal de Prinses zelf bepalen. Haar belangstelling prikkelt tot volledige toewijding van alle bij de bouw betrokkenen. Vele onderdelen van het jacht werden reeds geschonken door belangstellende ondernemingen en watersportverenigin-

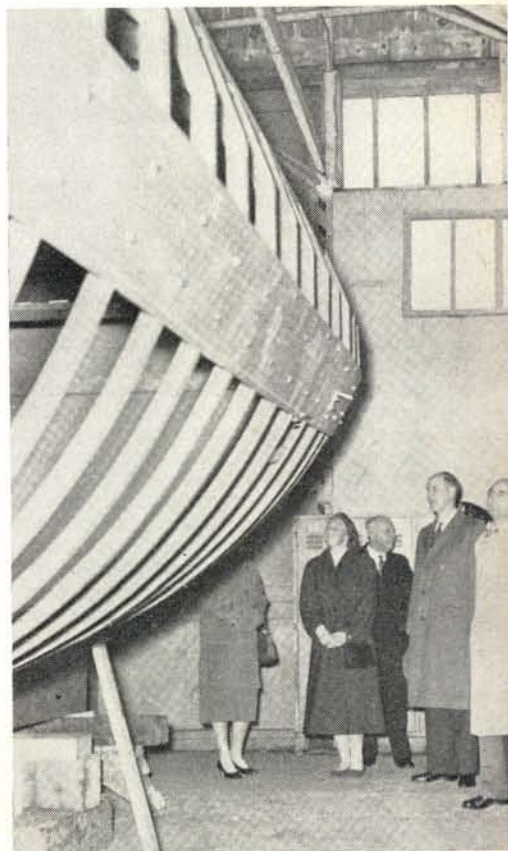
gen en nog worden daartoe strekkende verzoeken ontvangen. Dit is een verheugend feit.

Op voorstel van spreker werd besloten de Prinses een telegram te sturen, waarin de wens werd uitgesproken, dat zij van *De Groene Draeck* veel genoegen zal mogen ondervinden en dat zij er gelukkig mee zal mogen varen.

Het jacht zal een lengte krijgen van 15 meter bij een breedte van 4,5 meter. Het zeiloppervlak bij de wind zal 134,5 vierkante meter bedragen, verdeeld over een grootzeil van 73 m², een fok van 31,5 m² en een kluiver van 30 m². Verder zullen nog de volgende bijzeilen gevoerd kunnen worden: een botterfok van 47 m² en een jager van 92 m². Het jacht wordt uitgerust met een dieselmotor van 65 pk.

De Groene Draeck krijgt een ruime kuip voor acht personen en een salon van 4,30 bij 2,40 m. Verder krijgt het een hut voor vier vrouwelijke opvarenden, een tweepersoonshut, een ruime kombuis, toilet en doucheruimte, en een schippersverblijf voor twee personen. De houten randen van de opbouw en de stuurkuip alsmede verscheidene andere onderdelen van het schip zullen met beeldhouwwerk worden versierd. Op de kop van het roer zal een groene draak prijken, welke ontworpen en vervaardigd zal worden door mevrouw Katinka Schouten, de lerares beeldhouwen van Hare Koninklijke Hoogheid. Wanneer het schip eenmaal gereed zal zijn, zal het een prachtige aanwinst voor de Nederlandse jachtvloot vormen en een waardig vorstenjacht zijn, dat wij hopelijk veel in de vaart zullen mogen zien.

v. V.



H.K.H. Prinses Beatrix bezichtigde op 4 februari het voor haar in aanbouw zijnde Lemsteraak-jacht. Op 16 januari werd de kiel voor *De Groene Draeck* gelegd. Een vergelijking van de twee bovenste foto's toont aan hoe de bouw in de tussentijd is voortgeschreden

De Uitzicht

De prijzen van de Nederlandse zeekaarten, uitgegeven door het Ministerie van Marine, afd. Hydrografie, zijn verhoogd. Deze verhoging varieert van 35 cent voor de laagst geprijsde kaart tot f 1,— voor de duurste exemplaren. De zeekaart van het IJsselmeer, 212, kost nu f 4,50, tegen voorheen f 3,90. Hier zijn de kosten van het bijwerken ad f 0,80 niet bij inbegrepen.

De Zwitserse zeilbond heeft haar oudste vereniging de Société Nautique de Genève en deszelfs leden voor onbepaalde tijd geschorst. Er worden vier redenen gegeven voor dit ingrijpende besluit, die niet alle even duidelijk zijn voor een buitenstaander. Een ervan is echter dat de Genève'se club gedreigd heeft een Sharpie-bemanning voor afvaardiging naar

Melbourne bij het Zwitserse Olympische Comité zelf aan te melden als de bond dit niet wilde doen, een andere reden was dat de S.N.d.G. in Genève een perscampagne heeft toegelaten tegen de Union Schweizerischer Yachtclubs en deszelfs bestuur en tegen de officieel ingeschreven Olympiade-kandidaten zonder dat de club getracht heeft de gang van zaken recht te zetten.

Het lijkt ons een onverkwikkelijke bedoening!

Volgens de „Leeuwarder Courant" is het watertoerisme op de Wadden in 1956 toegenomen, hetgeen blijkt uit het aantal zeilen- en motorjachten, dat de haven van Terschelling heeft aangedaan, nl. 218 tegen 201 in 1955. Over het seizoen waren het (met de cijfers van 1955 tussen haakjes): mei 8 (9), juni 28 (15), juli 95 (91), augustus 77 (75), september 10 (11). Ook het aantal kampeerscheppen en dergelijke overtrof dat van de vorige zomer.

DE WATERKAMPIOEN



Verschijnt ten minste
éénmaal per maand

DE GROENE DRAECK



kiest haar element

Op 4 juni 1957 te 15 uur doopte H.K.H. Prinses Beatrix het voor haar bestemde Lemsteraak jacht, waarna dit vlot te water werd gelaten.

Onze foto toont de tribune op het ogenblik, dat het jacht begint te bewegen.

(Foto N.F.P.)



De Groene Draeck is te water gelaten

...de geboorte van een nieuw jacht. En welk een schoon jacht is deze Lemsteraak. H.K.H. Prinses Beatrix heeft zelf het voor haar bestemde schip gedoopt. Zij sprak de woorden: „Ik doop u *De Groene Draeck* en wens u behouden vaart”. Dat wensten met haar zeker alle aanwezigen uit de grond van hun hart. Een fles champagne sloeg stuk tegen het anker voor de boeg, schuim vloog over de steven en het schip begon de helling af te lopen. . . . sneller en sneller ging het, alsof het niet gauw genoeg in zijn element kon komen. Er werd gejuicht, scheepshoorns bliezen — groot enthousiasme heerste onder de ongeveer 900 belangstellenden, die de Amsterdamsche Scheepswerf G. de Vries Lentsch Jr. hadden opgezocht om getuige te zijn van deze feestelijke gebeurtenis. Enthousiasme voor de stralende toekomstige eigenares van het jacht en voor *De Groene Draeck* zelf.

In alle toonaarden werd het gehoord: wat een mooi schip — prachtige lijnen — dat is nog eens een jacht — geen foutje in te vinden. En zo is het inderdaad, zoals die Lemsteraak daar voor anker lag, was het een lust om te zien. De werf had het schip geheel afgewerkt, de inrichting was compleet, de vloerbedekkingen lagen, de kooien waren opgemaakt, bloemen sierden de ruimten. Op de zeilen na was het jacht geheel getuigd. Kortom, de werf was er in geslaagd „*De Groene Draeck*” op de afgesproken tijd gereed te krijgen.

Dat dit niet zonder veel inspanning en met medewerking van allen, die bij de bouw betrokken zijn geweest, is gelukt, bleek voldoende uit de toespraak, die de directeur van de werf, Gerard de Vries Lentsch, na afloop hield, waarbij hij zijn mensen dank bracht voor het vele overwerk, zelfs nachtwerk, dat was verricht. Hij getuigde ook van de grote belangstelling, die de

Prinses voor de bouw van het jacht had getoond en als herinnering bood hij H.K.H. een gouden draak als broche aan. De voorzitter van het „Comité Varend Nederland”, Ernst Crone, bracht de werf hulde en preee de grote vakbekwaamheid en toewijding van de ijzerwerkers, scheepstimmerlieden en alle anderen, die aan „*De Groene Draeck*” hebben gewerkt. Hij sprak ook zijn bewondering uit voor de ontwerper van de lijnen, A. de Boer uit Lemmer, die een nimmer falend oog voor de goede vorm en verhoudingen heeft getoond.

Bij dit alles was het hartverwarmend te zien hoe opgetogen en ongedwongen vrolijk onze Kroonprinses was. Het was duidelijk, dat zij zich verheugde in het toekomstige bezit van dit mooie jacht, dat zij voelde hoe van allen een warme genegenheid naar haar uitging en blijdschap over het feit, dat zij nu een van „ons zeilers” zou zijn. Zo heerste er een recht feestelijke stemming op de werf. Ieder verheugde zich over dit mooie jacht en over de kennelijke vreugde, die de toekomstige eigenares bleek te voelen.

Dat de Prinses er in heeft toegestemd te fungeren als Beschermvrouwe van het Stamboek van Ronde en Platbodemjachten is bij dit alles een teken, dat H.K.H. zich nu ook verbonden voelt met degenen, die de schoonheid en goede eigenschappen van ons oud-Nederlandse scheepstype weten te waarderen. Het is een teken, dat H.K.H. er niet voor schroomt de plaats in onze watersport in te nemen, waar wij allen haar graag zullen zien. Wij hopen, dat H.K.H. niet alleen grote vreugde aan haar jacht zal beleven, maar ook, dat zij door haar belangstelling voor onze sport een voorbeeld zal zijn voor zeer velen in den lande.

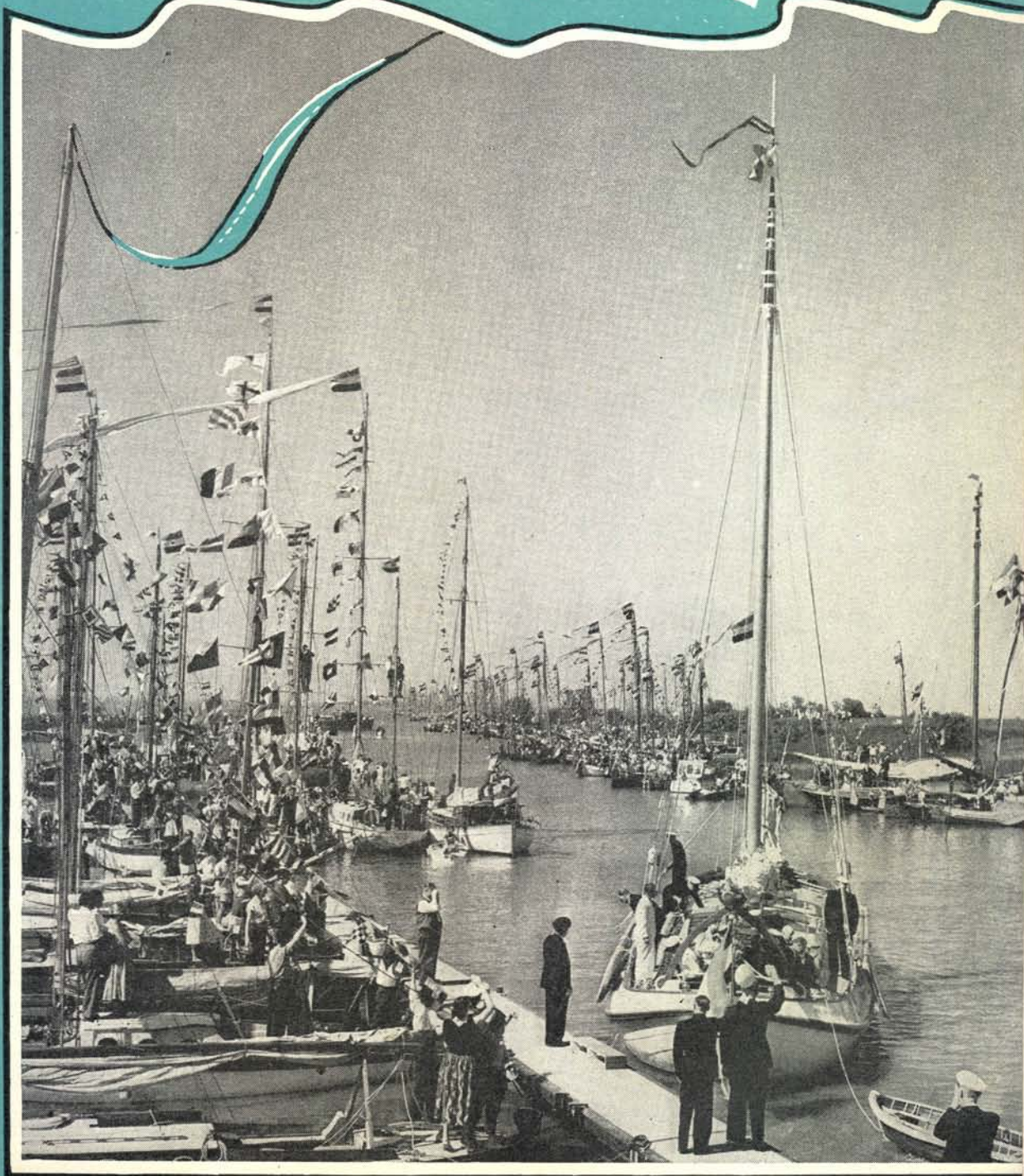
J. L.

(Foto's: links Anefo, rechts N.F.P.)





WATERKAMPIOEN



Muiden, 15 juni 1957

(Foto N.F.P.)

DE WATERKAMPIOEN



Verschijnt ten minste
éénmaal per maand

Prinses Beatrix aanvaardt „De Groene Draeck”

Welk een feestdag voor de watersport was 15 juni 1957! Vele honderden jachten lagen in de Muider haven en langs de geul tot halverwege Fort Pampus en duizenden, vele duizenden vlaggen wapperden in de noord-oostelijke koelte. Het was een verrukkelijk gezicht, al die schepen en scheepjes vol vrolijke mensen en daarboven die vloed van fleurige en kleurige vlaggen en wimpels tegen de stralend blauwe lucht. Het was prachtig en hartverwarmend.

Toen omstreeks drie uur de Koninklijke familie plaats had genomen op het terras van het clubgebouw van de Koninklijke bleken ook zij onder de indruk van het schitterende schouwspel. De heer Ernst Crone sprak als voorzitter van het „Comité Varend Nederland” H. K. H. Prinses Beatrix toe. Hij liet uitkomen, dat dit een vreugdevol moment was in het leven van de Prinses, dat Haar ouders met haar wilden beleven, waardoor deze gebeurtenis een meer warm dan plechtig karakter verkreeg.

De heer Crone verhaalde van de historische achtergrond, van de banden, die het Huis van Oranje door bijna vier eeuwen heeft onderhouden met het water, de scheepvaart en de watersport. Hij vertelde hoe Prins Willem I, de Vader des Vaderlands, in 1580 te Muideren werd afgehaald door een vloot vaartuigen, waaronder zes jachten, voor zijn intocht in Amsterdam. Met het grote en welbewapende schip van de veldheer en opperste vlootvoogd Graaf Maurits van Nassau werd de reeks van prinsenvluchten geopend. Als dienstvaartuig en vervoermiddel werden dergelijke schepen aan de stadhouders in gebruik gegeven, alsmede tot particulier gebruik, behorende tot hun hofstaat. Dit prinselijke jachtwezen eindigde in 1795 om na het herstel der onafhankelijkheid als koninklijk jachtwezen in andere vorm te herleven. Het eerste Koninklijke jacht, een paviljoenjacht, een ruim en geriefelijk zeilschip dus, werd gevolgd door twee stoomjachten, „De Leeuw” en „De Valk”.

De spreker vertelde ook over de activiteiten van Prins Hendrik, derde zoon van Koning Willem II, die met recht de naam „de Zeevaarder” droeg, die ook 'n liefhebber van de watersport was, met zijn roei- en zeilvaartuigen aan wedstrijden deelnam en die in onze sport een middel zag om de ontwikkeling van het zeewezen te bevorderen. Met ver vooruitziende blik poogde hij leiding te geven aan het opkomende verenigingswezen; zijn inzichten in de organisatie op zeelgebied, namelijk het bereiken van eenheid, werden eerst in 1946 verwerkelijk.

Hier ontbreekt de ruimte om al de historische bijzonderheden, die de heer Crone ophaalde, weer te geven. Hij beëindigde dat deel van zijn rede als volgt: „met historische feiten als deze voor ogen, was het geen wonder dat het Nederlandse volk Uwe ouders bij de gelegenheid van Hun echtvereniging als nationaal huwelijksgeven het jacht *Piet Hein* aanbood, waarmee de reeks van Koninklijke jachten werd voortgezet”.

Vervolgens vertelde de voorzitter over het tot stand komen van het Comité Varend Nederland en over de wijze, waarop de plannen voor een jacht, bestemd voor de Prinses — geschikt voor de vaart op onze binnenwateren — werden gemaakt en uitgevoerd.

De heer Crone haalde de uitroep van de Prinses aan bij de aanbieding op de dag van Haar meerderjarigheid: „het is een droom”, en enkele regels van Vondel's „Lof der Zeevaart” citerende, die van een gereed gekomen schip zegt: „'t ghelijckt

bij nae een droom”, vervolgde spreker: „Welnu Koninklijke Hoogheid, de droom ligt hier, in de rustige oude rivier de Vecht. De droom is werkelijkheid geworden”.

Aan het slot van zijn rede bood de heer Crone de Prinses een register aan met de namen van allen, die door schenkingen hebben medegewerkt aan de totstandkoming van het jacht, vervolgens een model van het schip als symbool, de scheepspapieren, een boek over het historische schip *De Groene Draeck* en ten slotte een in hout gebeitelde wens ter bevestiging in de stuurkuip: *Varend Nederland wens u behouden vaart*.

Prinses Beatrix aanvaardde *De Groene Draeck* met de volgende woorden:

Mijnheer de voorzitter van het Comité „Varend Nederland”. De Groene Draeck aanvaard ik met bijzonder grote vreugde.

Dit schip is inderdaad een droom, mijnheer de Voorzitter, en ik weet werkelijk niet hoe ik mijn dank onder woorden moet brengen aan allen die hieraan medegewerkt hebben; in het bijzonder het Comité „Varend Nederland”.

Toen ik hoorde dat mij een jacht werd aangeboden ter gelegenheid van mijn 18de verjaardag, leek dit te heerlijk om waar te zijn.

Dit geschenk heeft echter nog groter waarde voor mij gekregen, daar het mij juist door „Varend Nederland” gegeven is.

Op tweeërlei wijze voel ik mij met varend Nederland verbonden. In de eerste plaats door het water, soms vreeswekkend, maar tevens een bron van vreugde, het element dat alle Nederlanders bindt.

Bovendien is er nu dit schip, waarmee ik de Nederlandse wateren dikwijls hoop te beveren.

15 juni 1957. De overdracht van De Groene Draeck, genoemd naar Piet Heins Admiralschip, past wel opvallend goed in het kader van evenementen van dit jaar, waarin wij allen De Ruyter herdenken, en met De Ruyter onze glorie ter zee van weleer en thans.

Deze Lemster-aak, een voorbeeld van zuiver verband en perfecte eenheid tussen een oud model en moderne scheepsbouw-kunst, kreeg voor mij tegelijkertijd een zeer persoonlijk karakter, daar ik zelf mee heb mogen werken aan inrichting en versiering: het resultaat van een bijzonder prettige onderlinge samenwerking.

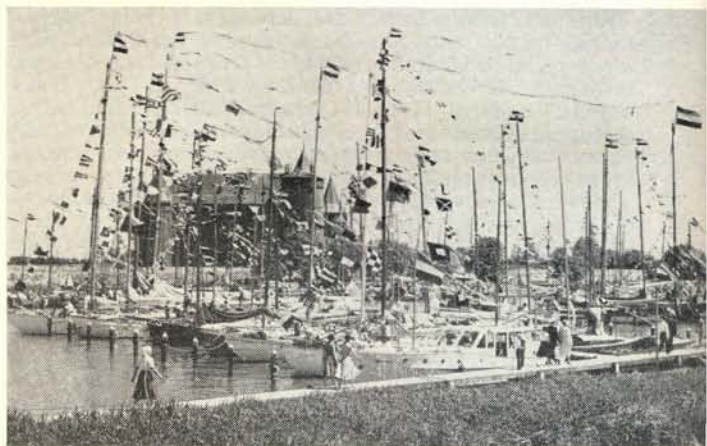
Ik ben er van overtuigd, dat ik mijn gehele leven genieten zal van dit grootse geschenk: DE GROENE DRAECK.

Na het spelen van het Wilhelmus, een driewerf hoezee op de Koninklijke familie en een feestdronk, kon Prinses Beatrix zich met ouders en zusters aan boord begeven van wat nu haar jacht was geworden. Na de bezichtiging werden de leden van de Technische Commissie aan boord genodigd, waarna een ware zegetocht begon langs de vlootshouwen van jachten.

Met de foto's op de volgende bladzijden is getracht deze gebeurtenissen zo goed mogelijk vast te leggen.

Het was een prachtige dag onder de meest ideale omstandigheden van weer en wind, het was — met recht gezegd — een dag om nooit te vergeten.

J.L.



De foto's op deze twee bladzijden zijn bedoeld om ook de lezers, die niet hebben kunnen genieten van het feest dat de overdracht van De Groene Draeck aan onze Kroonprinses is geweest, een zo goed mogelijke indruk daarvan te geven. Een feest was het om het feit zelf, maar ook een feest voor de ogen door al die jachten en boten met hun duizenden kleurige vlaggen en wimpels, afstekend tegen de blauwe hemel. Ook een feest om de kennelijke blijdschap van onze stralende Prinses en om de aanwezigheid van haar ouders, de Koningin en Prins Bernhard en van de Prinsessen Irene en Margriet, die allen zo echt meeleeften met deze vreugdige gebeurtenis.

De drie foto's links zijn genomen op het terras van het clubgebouw der Koninklijke Nederlandsche Zeil- en Roeivereniging en laten de eigenlijke overdracht en aanvaarding zien. Boven: de Koninklijke familie luisterende naar de rede van de voorzitter van het „Comité Varend Nederland”, Ernst Crone. Midden: de heer Crone biedt de Prinses aan het slot van zijn rede als symbool de in hout gebeitelde wens: VAREND NEDERLAND WENST U BEHOUDEN VAART aan, ter bevestiging in het voorschot van de stuurkuip. Onder: H.K.H. Prinses Beatrix antwoordt en aanvaardt haar jacht.

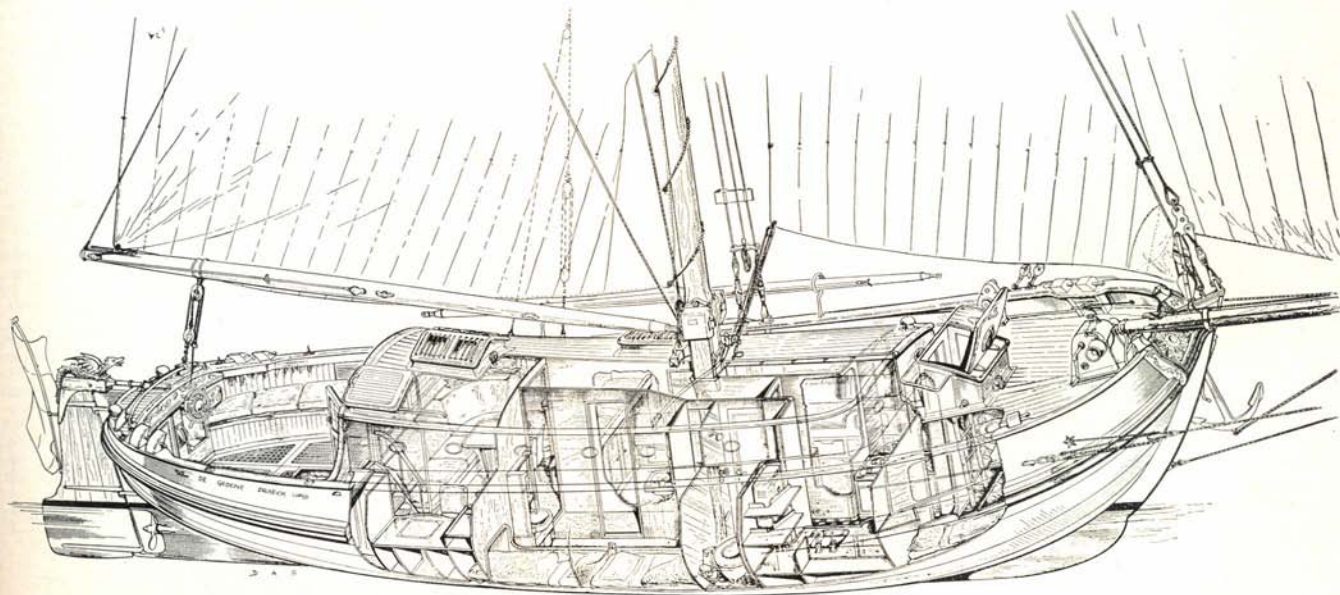
De foto's hiernaast laten De Groene Draeck zien tijdens de proeftocht op 12 juni met de vlag van de werf in top en geven een indruk van de haven van de Koninklijke tijdens de overdracht.

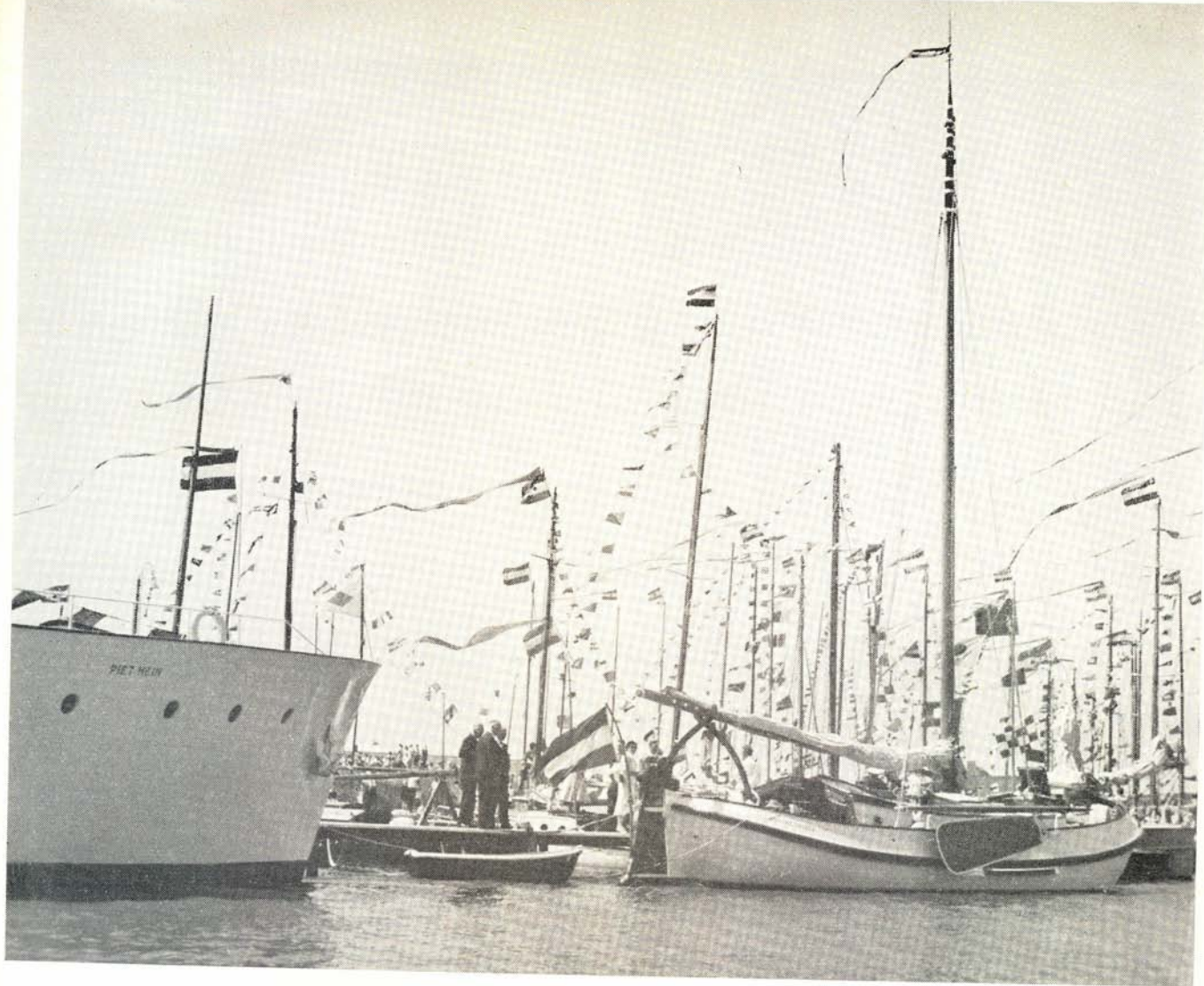
De drie foto's rechts op deze bladzijde werden genomen na de overdracht. Op de bovenste zien we de Prinses alleen in de stuurkuip van Haar jacht. De Koninklijke familie heeft het schip bezichtigd, de Koningin en de Prinsessen staan reeds op de steiger en de Prins stapt juist van boord. Voor het eerst is Prinses Beatrix in het bezit van De Groene Draeck. Daaronder is te zien, dat het jacht zijn triomftocht langs de aan de vloot schouw deelnemende jachten is aangevangen. De Piet Hein volgt, de Koningin staat wuivend op het voordek. Op de onderste foto varen de Vorstelijke jachten, gevolgd door drie motorjachten met comité-leden en anderen, die aan de bouw hebben meegewerkt, aan boord, langs de vloot schouw. Jubelend wordt de Prinses begroet.

Op de onderste foto links zien we De Groene Draeck onder zeil, nadat het laatste jacht van de vloot schouw voorbij is gevaren; links de Piet Hein met op het voordek de Koninklijke familie. Het sein voor alle jachten om ankerop te gaan, teneinde De Groene Draeck te volgen is nu door de Prinses gegeven. De foto hieronder geeft een indruk van de vloot van jachten en boten, de haven van Muiden uitvarend, teneinde het Prinsessejacht te volgen. Spoedig is de Zuiderzee tussen Muiden, Fort Pampus en de Noordhollandse wal bezaaid met honderden zeilen. Nadat het sein van De Groene Draeck is gegeven: „Ik dank u voor uw groet, ik ontbind de vloot, een ieder kiest zijn eigen koers”, vaart het Prinsessejacht terug naar de Muider haven.



De Groene Draeck, opengewerkt zijaanzicht, speciaal getekend voor het fraaie boekwerk dat, gewijd aan de Lemsteraak in het algemeen en aan het Prinsessejacht in het bijzonder, binnenkort verschijnt en waarin deze tekening op grote schaal (met toelichting) wordt opgenomen. (Uitgave: H. A. M. Roelants - Schiedam)

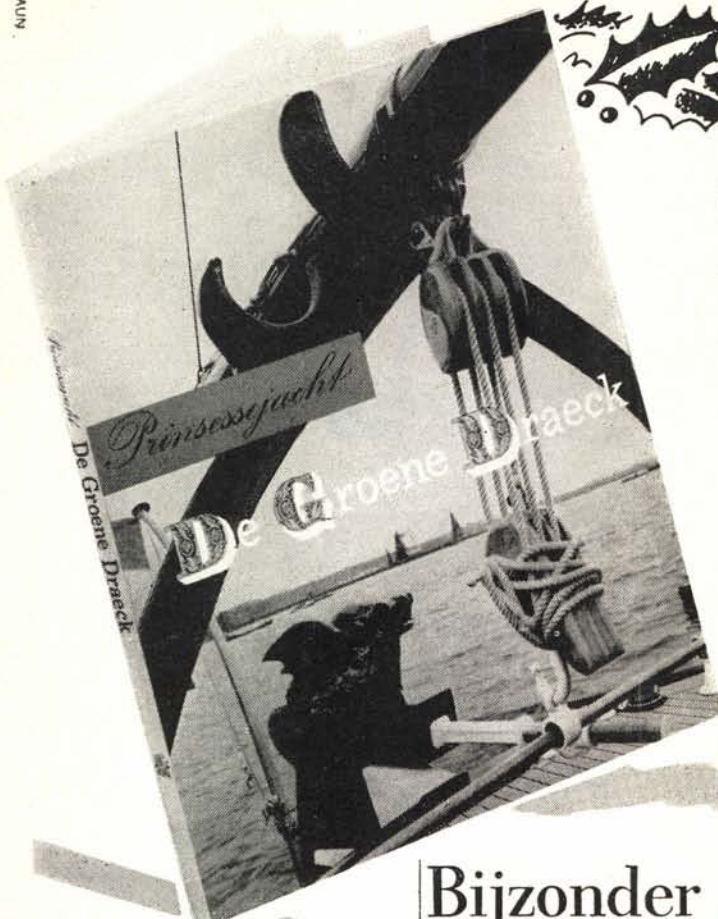




Vlootshow ter ere van H.K.H. Prinses Beatrix

Op de voorgrond De Groene Draeck en de Piet Hein, daarachter een klein gedeelte van de vloot van geparceerde jachten.

(Foto J. W. Tuininga)



**Neem een tientje mee,
want U laat het
toch niet liggen....**

Dat is niet alleen de conclusie, waartoe de schrijver van onderstaande recensie komt, maar dat kan wel als de „communis opinio” worden beschouwd. Denkt U hieraan, vooral als U iemand een cadeau wenst te geven waarop het aankomt.

„Hoe het voor die prijs kan worden verkocht is ons een raadsel.”

„Deze heeft elke bladzijde zo voortreffelijk in elkaar gezet...”

„U kijkt er alleen al voor een tientje aan af.”

„Maar het is zo prachtig geworden, dat ook de niet-watersporters gauw eens moeten gaan kijken in de winkel.”

„Neem een tientje mee want U laat het toch niet liggen.”

Bijzonder boek — over de — Groene Draeck

DE meesten onzer zullen wel nooit een uitnodiging in de brievenbus vinden, het lemmeraakjacht „De Groene Draeck” van prinses Beatrix, dat zij van een deel van ons volk ter gelegenheid van haar achttiende verjaardag cadeau kreeg, te komen bezichtigen. Dat gaat nu eenmaal niet, maar als u toch graag zou willen zien hoe dat prachtige jacht er van binnen en van buiten uit ziet, dat kunt u zich naar uw dichtstbijzijnde boekwinkel begeven en vragen naar Prinsessejacht de Groene Draeck dat de N.V. Koninklijke Nederlandsche Boekdrukkerij H.A.M. Roelants te Schiedam heeft uitgegeven. Voor nog twee kwartjes minder dan een tientje is het van u. Hoe het voor die prijs kan worden verkocht is ons een raadsel.

Dit boek is namelijk iets heel bijzonders. De uitgever heeft de tekst en de ontelbare illustraties destijds in handen gegeven van de lay-out-man Jan van Groningen te Rotterdam. Deze heeft elke bladzijde zo voortreffelijk in elkaar gezet dat het boek zelfs voor een analfabeet een prachtig Sinterklaascadeau is. U kijkt er alleen al voor een tientje aan af.

Er zijn natuurlijk foto's: van de prinses (heel leuke!) en van de bouw van het schip, van het interieur en het uiterlijk, van de onderdelen, de stapelloop en de overdracht. Er zijn tekeningen, zéér technische en minder technische,

er zijn aquarellen van andere lemmeraken van de kunstschilder W. J. Dijk in Den Haag. En dan is er natuurlijk nog de tekst van de samensteller i.r. J. Loeff en diens medewerkers E. Croone, C. J. W. van Waning, en W. Voorbeijtel Cannenburg.

Zij vertellen u alles over lemmeraken, over „De Groene Draeck” van Piet Heyn over het ontwerp van deze „Groene Draeck” de bouw er van, de inrichting, de uitrusting, het technische deel van het jacht en doen dat zo, dat bijna iedereen het meeste kan begrijpen. Eerlijk wordt toegegeven, dat het schip toch geen kamperschip geworden is, zoals aanvankelijk werd beweerd.

Dit is natuurlijk in de eerste plaats een boek voor liefhebbers van de watersport. Maar het is zo prachtig geworden, dat ook de niet-watersporters gauw eens moeten gaan kijken in de winkel. Neem een tientje mee, want u laat het toch niet liggen.

P. K.

Wend U tot
Uw boekhandelaar
*(maar snel
want het boek
vliegt weg)*

of tot de uitgeefster:

N.V. KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE BOEKDRUKKERIJ
H. A. M. ROELANTS TE SCHIEDAM